

विदर्भातील विशेषतः नागपूर, अमरावती व वर्धा जिल्ह्यात
सन २००८-०९ मध्ये कमी पावसामुळे संत्रा पिकास मृग बहार
आलेला नसल्याने आपद्ग्रस्त शेतक-यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग.
शासन निर्णय क्रमांक :फनुभ २००८/प्र.क्र. २२२/१३-अ
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- ८ मार्च, २०१०

वाचा-१) कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्रमांक :फनुभ २००८/प्र.क्र. २२२/१३-अ,
दिनांक १८ फेब्रुवारी, २००९

प्रस्तावना-

विदर्भातील विशेषतः नागपूर, अमरावती व वर्धा जिल्ह्यात सन २००८-०९ मध्ये कमी पावसामुळे संत्रा पिकास मृग बहार आला नाही किंवा अत्यल्प प्रमाणात आढळून आला. त्यामुळे विदर्भातील विशेषतः नागपूर, अमरावती व वर्धा जिल्ह्यातील ज्या संत्रा उत्पादक शेतक-यांचे ५० टक्के पेक्षा जास्त नुकसान झाले आहे अशा शेतक-यांना संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये आर्थिक मदतीपोटी आकस्मिकता निधीतून रु. ५६.०० कोटी उपलब्ध करून देण्यात आले. तथापी बाधित क्षेत्रामध्ये ७९८१ हेक्टर इतकी वाढ झाल्याने आपद्ग्रस्त शेतक-यांना आर्थिक मदत देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

विदर्भातील मृगबहार नुकसानीच्या बाधित क्षेत्रात अमरावती जिल्ह्यात ९०६४ हेक्टर व वर्धा जिल्ह्यात २३२ हेक्टर इतकी वाढ झाली. तथापी नागपूर जिल्ह्यात बाधित क्षेत्रात १३१५ हेक्टर इतकी घट झाली. अशा प्रकारे एकूण बाधित ७९८१ हेक्टर इतकी वाढ झाली. सबब, आपद्ग्रस्त शेतक-यांना आर्थिक मदतीपोटी प्रति झाड रु.१२५/- या दराने जास्तीत जास्त रुपये १०,०००/- प्रति हेक्टरी व दोन हेक्टरच्या मर्यादेत मदत देण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे.

२. संत्रा पिकाच्या अनुदानास पात्र शेतक-यांना खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून आर्थिक मदतीचे वाटप करण्यात यावे.

२.१ संत्रा बागांच्या बाबतीत मृग बहार न आल्याने महसूल विभाग व कृषि विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकारी/कर्मचा-यांकडून करण्यात आलेल्या संयुक्त सर्वेक्षणाच्या अहवालात समाविष्ट असलेल्या संत्रा झाडांच्या बाबतीत संबंधित शेतक-यांना मदत देण्यात यावी.

२.२ आपद्ग्रस्त संत्रा उत्पादक शेतक-यांना प्रति झाड रु. १२५/- प्रमाणे मदत द्यावी. सदर मदत जास्तीत जास्त रुपये १०,०००/- प्रति हेक्टरी व दोन हेक्टरच्या मर्यादेत असावी.

२.३ ज्या शेतक-यांच्या ७/१२ च्या उता-यावर संत्रा पिकाची नोंद दर्शविण्यात आली आहे, अशाच शेतक-यांना ही मदत देय राहिल.

२.४ ही मदत शेतक-यांना रोखीने बँकेमार्फत देण्यात यावी.

२.५ ज्या आपद्ग्रस्त शेतक-यांचे बँकेत खाते असेल त्यांच्या खात्यात सदर रक्कम जमा करावी.

२.६ ज्या आपदग्रस्त शेतक-यांचे बँकेमध्ये खाते नसेल त्यांच्या बाबतीत देय मदतीच्या रकमेचा वापर करून बँकेत नवीन खाते उघडण्यात यावे व त्याच खात्यात अनुज्ञेय रक्कम जमा करण्यात यावी.

२.७ या रकमेतून कोणत्याही प्रकारची कपात व वसुली करण्यात येवू नये.

३. वरील रक्कम शेतक-यांना अदा करण्यासाठी अनुसरावयाची पध्दती -

३.१ जिल्हाधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांनी ज्या शेतक-यांच्या ७/१२ च्या उता-यावर संत्रा पिकाची नोंद झाली आहे, अशा शेतक-यांची यादी बँकनिहाय/गावनिहाय आणि बँकेच्या खाते क्रमांकासह तयार करावी. तसेच प्रत्येक शेतक-यांला अनुज्ञेय असलेल्या रकमेची नोंद यादीत करावी.

३.२ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांनी गावनिहाय/शेतकरी निहाय यादी जिल्हाधिकारी यांच्याकडून प्राप्त करून घ्यावी.

३.३ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांना आवश्यक तो निधी संचालक, फलोत्पादन यांनी तातडीने उपलब्ध करून द्यावा.

३.४ शेतक-यांना अदा करावयाची रक्कम बँकेमार्फतच अदा करावयाची असल्यामुळे प्रत्येक शेतक-यांसाठी वेगळा धनादेश न काढता बँकनिहाय खातेदारांच्या यादया तयारी करून सर्व खातेदारांकरिता एकत्रित धनादेश जिल्हाधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांच्या मदतीने जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांनी संबंधित बँकेत जमा करावा.

४. निधीची व्यवस्था -

विदर्भातील नागपूर, अमरावती व वर्धा जिल्ह्यातील संत्रा पिकासाठी संबंधित शेतक-यांना वरील मंजूरी नुसार मदत देण्यासाठी रु. ७,९८,१०,०००/- (रुपये सात कोटी अठठयाणव लक्ष दहा हजार फक्त) इतकी रक्कम अग्रिम म्हणून आकस्मिकता निधीतून खालील लेखाशिर्षांमधून उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

मागणी क्रमांक डी-३

२४०१-पीक संवर्धन

(००)(११९)- बागायती व भाजीपाला पिके

(०१) (२५) फलोत्पादन विकासाकरिता अर्थसहाय्य मंजूर करणे

(२४०१ ३३५१) (८००० - ५०८१)

३३- अर्थसहाय्य

५. या प्रयोजनासाठी संचालक फलोत्पादन, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यांत येत आहे. फलोत्पादन संचालकांनी योजना राबविण्यासाठी या तरतूदीतून विदर्भातील नागपूर, अमरावती व वर्धा जिल्ह्यातील वरील प्रकारे नुकसानग्रस्त फळपिकांच्या क्षेत्रानुसार, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा यांना विहित कार्यपध्दतींचा अवलंब करून आवश्यक असलेले अनुदान उपलब्ध करून द्यावे. संचालक फलोत्पादन यांनी वरीलप्रमाणे रोख स्वरूपात वाटप केलेल्या मदतीचा ताळमेळ घालून तपशील शासनास सादर करावा. तसेच मंजूर केलेल्या निधीच्या वितरणाचे क्षेत्रीय पातळीवर संनियंत्रण व समन्वय संचालक फलोत्पादन यांनी करावे. तसेच याबाबतच्या योग्य त्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचना फलोत्पादन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी स्वतंत्रपणे निर्गमित कराव्यात.

६ संचालक फलोत्पादन, यांचे लक्ष शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक सीएनएफ-१०८६/१५३/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २८ ऑगस्ट, १९८६ कडे वेधण्यात येत आहे. आकस्मिकता निधीतून काढण्यात येणा-या

बिलावर वरच्या कोप-यात तांबड्या शाईने " आकस्मिकता निधी " हा शब्द लिहावा. तसेच, आकस्मिकता निधी मंजूर केलेला वित्त विभागाकडील शासन जापन क्रमांक आकनि-११.१०/५६/ अर्थसंकल्प-१३ (आकस्मिकता निधी संकेतांक (८००० ५०८१) दिनांक ६ मार्च, २०१० बिलावर तांबड्या शाईने लिहावा व तो तांबड्या शाईने अधोरेखित करावा.

७. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता नियंत्रण अधिका-यांनी घ्यावी. अनुदान वाटपासंबंधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित कालावधीत या विभागास पाठविण्यात यावे.

८. सदर आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४५/१०/व्यय-१, दि.२४/२/२०१० तसेच अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४४/१०/अर्थ-३ दिनांक ६/३/२०१० नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९ हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१००३०८१४०३३८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(र. ब. पुरोहित)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव

सर्व मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय ,मुंबई.

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

फलोत्पादन संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० जादा प्रतीसह)

विभागीय आयुक्त, नागपूर, अमरावती

जिल्हाधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा

विभागीय कृषी सह संचालक, नागपूर, अमरावती

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ,नागपूर, अमरावती व वर्धा

वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, पुणे

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, नागपूर, अमरावती व वर्धा

महालेखापाल, महाराष्ट्र २ (लेखा परिक्षा)नागपूर

महालेखापाल,महाराष्ट्र २ (लेखा व अनुज्ञेयता) नागपूर.

संचालक लेखा व कोषागार मुंबई (१० प्रती.)

जिल्हा कोषागार अधिकारी , नागपूर, अमरावती व वर्धा

वित्त विभाग (व्यय १)/(अर्थसंकल्प ३)/(अर्थसंकल्प १२)/(अर्थोपाय) मंत्रालय मुंबई

नियोजन विभाग मंत्रालय मुंबई

महसूल व वन विभाग, मंत्रालय , मुंबई

मा. लोकायुक्त /उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, नविन प्रशासन भवन, पहिला मजला, मुंबई-३२

सहसंचालक (संगणक कक्ष) लेखा व कोषागारे संचालनालय, नविन प्रशासन भवन,मुंबई

अवर सचिव,२-अे कृषि व पदुम विभाग मुंबई ३२

निवडनस्ती.